byplan-dinmening@gladsaxe.dk

Byplanafdelingen

Gladsaxe Kommune

Rådhus Allé 7

2860 Søborg

Høringssvar fra Foreningen Lokal Agenda 21 i Gladsaxe til "Forslag til Kommuneplan"

Tak for muligheden for at kommentere forslag til Kommuneplan 2017.

Der er mange fine miljø- og naturtiltag i planen f.eks. partnerskab vedr. energirenovering af etageboliger og by-vindmøller etc. Vi sætter også pris på initiativet med indførsel af en bio-faktor og beskyttelse af biodiversiteten. Uanset at vi har forslag til ændringer af beregningen – jf. senere - kan begrebet biofaktor være med til at skabe fokus om vigtigheden af det grønne i bymæssige omgivelser.

Udkastet til kommuneplanen er skrevet i et godt og letlæst sprog. Dog kan man på planportalen (gladsaxe.dk/planer) ikke finde en samlet PDF-fil med udkastet til kommuneplanen. Uanset teksten på planportalen vil vi klart anbefale at tilbyde planen som et samlet dokument. Enkel udskrivning og søgning på ord og begreber tilgodeses simpelt hen ikke med den opdelte web-tekst på planportalen, som dog illustreres fint med flere kort-lag. Hvis det ikke er muligt med begge dele – så hellere en plan i en samlet PDF-fil med flere kort.

Overordnede bemærkninger

Hvordan er det tanken at opnå bæredygtig vækst? Vækst nævnes flere steder, men ikke hvordan den bliver bæredygtig. Vi efterlyser en kommuneplan, hvor energi- og materialeforbruget pr. borger over 20 år nedbringes til et bæredygtigt forbrug af ikke-fornyelige ressourcer ved omstilling til større andel af produktion på fornyelige ressourcer både til vareproduktion, til energiproduktion og til serviceydelser.

Det nævnes at **kommunen er fuldt udbygget**, men det er åbenbart kun i relation til opdeling i by- og landzone, idet der jo bygges i vældigt omfang. Det bør nok præciseres de steder, hvor begrebet anvendes.

Fortætningen synes efter vores opfattelse at være i modsætning til ønsket hos flertallet af borgerne i Gladsaxe. De der bevidst har valgt at bosætte sig i en forstad har antageligt netop valgt det for at undgå byens tætte byggeri og i stedet sikre sig let og nær adgang til grønne områder. Fortætning øger risiko for ghettodannelse og betyder et større lokalt pres på ressourcerne på mange niveauer, større slid, større indkik, mere skygge, barrierevirkning etc. Specielt er det svært at forstå begrundelsen for ønsket om at bygge i to fulde etager på visse villagrunde: det kan medføre store gener for naboerne, da man ofte vil være nødt til at udnytte det tilgængelige areal helt til grænsen (pga. den skrå byggegrænse og kravet til mindst 120 m^2 pr bolig).

Kommuneplanlægningen er et centralt led i at opfylde planlovens formål (som også anført i forslaget til kommuneplanen). **Desværre savner vi at kunne se den præcise udpegning til Grønt Danmarkskort** (jf. Planlovens § 11 a stk. 4.) selv om der er anført, at der er indarbejdet

præcisering af naturområderne og de økologiske forbindelser. På et af kortene ses et forsinkelsesbassin anført som lavbundsområde, men det er natur, der skal anføres.

Stop for motorvejsudvidelser. Det bringer ikke den overordnede trafikudvikling i bæredygtig retning og belaster borgerne i Gladsaxe med både støj og luftforurening.

Reduktion i antal m^2 med befæstning – mere græs, beplantning, permeabel belægning. Hvis det foreslåede biofaktorindeks justeres som foreslået i det følgende, så kan det medvirke til udviklingen – ellers kan det gøre situationen værre.

Forslaget til biofaktoren bør ændres beregningsmæssigt – og afhængigt deraf bør kravene sandsynligvis også reguleres med hensyn til niveau. Jf. nærmere i det følgende

Antallet af økologiske forbindelser kan med fordel øges og registreringen af forbindelser bør justeres. Jf. nærmere i det følgende. Uanset indførsel af biofaktorbegrebet, så kunne vi godt ønske en tydeligere stillingtagen til **forvaltningen af kommunens egne grønne områder.** Borgere oplever, at der adskillige steder anlægges græsplæner eller plantes stedsegrønt måske for at det skal se "ordentligt" ud eller for at spare driftsudgifter. Et eksempel er Bagsværd Fort, der er blevet meget "nøgent" og har mistet en del af sin magi efter omfattende fjernelse af træer og buskads. "Børn har ret til krat" var titlen på en folder og en plakat fra 1990'erne – og ikke uden grund. Det kortklippede græs giver ikke mange udfoldelsesmuligheder - i modsætningen til mere vilde bevoksninger.

I stedet for kort græs og hårdt trimmede hække kunne man på offentlige arealer i langt højere grad vælge buske og træer med frugt til mennesker og dyrelivet, vælge blomster i stedet for kortklippet græs og ikke at bruge tid og penge på f.eks. æstetisk opstamning af træer, hvor grenene ikke generer trafikken. Træers sidegrene er natur, opstamning er det ikke. Så energien kunne nok med fordel bruges på at bekæmpe invasive plantearter, som truer den naturligt hjemmehørende natur.

Buddinge Batteri bør åbnes som rekreativt område og grønt oplevelsescenter som borgerprojekt/borgerbudget. LA21 har i en årrække arbejdet med mulighederne omkring åbning af Buddinge Batteri (BB) for offentligheden bl.a. gennem et eksamensprojekt fra AAU i Sydhavn med en studerende fra Rumænien. Dette projekt resulterede i et gennemarbejdet forslag til brug af BB inkl. eksisterende bygninger, med borgerinddragelse, som er præsenteret for mange aktører i kommunen bl.a. på Gladsaxedagen og senest for §17, stk. 4-udvalget om klimatilpasning i Buddinge. Her var der også stor opbakning til at åbne BB for offentligheden. Vi er helt opmærksomme på, at kommunens ejendomscenter ikke finder bygningerne egnede. Vi har efterlyst en "second opinion", men uanset om bygningerne bevares eller ej, savner vi handling. Kommuneplanen burde være et godt sted at konkretisere rammerne.

Stop for skæmmende ventilationssystemer på tage. Ved flere byggerier – bl.a. det i øvrigt nydelige byggeri med MOE A/S ved Buddinge Station er der blevet monteret rædselsfuldt udseende ventilationssystemer på taget. På byggeri på Søborg Hovedgade er der etableret et elevatortårn, der tager udsigt for naboer. I ingen af tilfældene mindes vi at have set det på illustrationer af de kommende byggerier. Det virker som om det sniges ind. Kan det ikke på nogen måde forebygges?

Kommentarer til de enkelte afsnit

Afsnittet Bæredygtige boligområder. Det anføres, at der er sket nybyggeri ved "huludfyldning" på hovedgadestrækningerne. Andre vil mene, at det netop er "åndehullerne", der bliver blokeret, så der bliver mindre lys og luft. Sammenhængen mellem grønne områder må også tages i betragtning ved "huludfyldning" – det er måske også en af "hullernes" funktion at give passage.

Vi vil opfordre til at afsnittet tilføjes procenttal for transport og boligers andel af CO_2-udledningen.

Afsnittet Energi og miljø. Hvis tætte byområder med energirigtigt byggeri skal være med til at reducere det samlede energiforbrug, så må det vel logisk fordre, at det mindre energirigtige byggeri erstattes dvs. nedlægges? – ellers er der jo tale om en nettoforøgelse. Det så vi gerne forklaret.

Afsnittet "Grønne Gladsaxe". I delafsnittet "Grøn struktur" omtales kommunens store naturområder. Ordet "store" bør nok sættes i gåseøjne af hensyn til såvel det faktuelle som opfattelsen hvis det skulle blive læst af folk i andre kommuner med anderledes reelle store naturområder.

Det anføres, at "Bymidterne og områderne omkring stationerne udvikles til nye tætte byområder" Betyder det nye byområder – dvs. reduktion af de grønne arealer - eller gamle byområder som gøres mere tætte? - eller? det så vi gerne tydeliggjort.

I dette afsnit kunne med fordel indsættes en tabel, som viser, hvilke særlige landskabelige og biologiske værdier, der henvises til.

Afsnittet klimatilpasning. Det er et prisværdigt mål at ville forebygge og mindske skaderne af skybrud etc. som anført i visionen, men klimatilpasning er også meget andet…- se f.eks. udfordringerne anført under Fremtidens klimaudfordringer hvortil også kan tilføjes om invasive arter, ændringer i flora og fauna etc.

Ved beregningen af risikobilledet er det skadesomkostningerne anført i kroner, der lægges vægt på. Selv om naturens organismer, økosystemtjenester ikke omsættes på et marked og derved ikke kan prissættes – så må der naturligvis også tages højde for dem. Det nævnes da også at naturkvalitet er indgået i prioriteringen af områder til klimatilpasning, men vi så gerne beskrevet hvordan det konkret er foretaget?

Afsnittet Levende bymidter. Der skelnes mellem bymidter og bydelscentre. Det kan med fordel anføres hvilke kriterier opdelingen er sket efter?

Hvordan opretholdes høj sikkerhed for gående og cyklister samtidig med god tilgængelighed for biler? I en del andre kommuner har man skilt gående og cyklende fra kørende, men i Gladsaxe er de ofte blandet.

Afsnittet Trafik, mobilitet og letbane. I delafsnittet mobilitetsplanlægning tales om bæredygtig transport, men i samme del om at forbedre *"…fremkommeligheden for biltrafikken, så vejene kan bære den øgede trafik, som udviklingen fører med sig."* Modsætningen mellem de to tilgange bør nok uddybes. Er det ikke sådan, at når biltrafikkens fremkommelighed forbedres, så er tilskyndelsen til at benytte andre og mere bæredygtige transportformer tilsvarende mindre?

Trafikmængden kan vel styres? Andre steder byder på erfaringer for, hvordan især mængden af privatbiler kan reduceres.

Hvis cyklen sammen med den kollektive trafik f.eks. skal være en mere attraktiv transportform i Ringbyen, så savner vi nytænkning især omkring brug af cykler til vare- og persontransport. Hvis der skal være plads til 3- og 4-hjulede cykler, skal det vel tænkes ind i cykelstinetværket? Eller hastigheden skal ned på kørebanerne, så cyklerne kan blande sig med biltrafikken.

Afsnittet arealanvendelse. "Friarealer til ophold og leg må ikke reduceres i væsentlig omfang." (Det skal staves væsentligt, (et omfang)) Vi savner en definition af væsentligt?

Forslaget til biofaktoren bør ændres beregningsmæssigt – og afhængigt deraf bør kravene til samlet biofaktor sandsynligvis også reguleres. Det anføres, at biofaktor for åben-lav boliger som minimum skal være 0,4 og for områder med etageboliger, minimum 0,3 og for områder til erhverv bør den tilstræbes at være 0,3.

Det glæder os, at begrebet biofaktor har fundet vej til planen, og at der flere steder tales om hensyn til den biologiske mangfoldighed. Blot er det vigtigt at krav til biofaktorer ikke sættes så lavt, at de legitimerer status quo eller forringelse af de grønne områder, men derimod bidrager til forøgelse af biodiversiteten og det grønne præg.

Umiddelbart synes begrebet at være noget af en hybrid mellem at give et subjektivt grønt indtryk og at tage hensyn til biodiversiteten, ligesom det ikke synes særlig stærkt videnskabeligt funderet.

Det virker som om, at biofaktoren skal legitimere flere modstridende ønsker og derved:

- Sikre at Gladsaxe forbliver en grøn kommune
- Tillade opførelse af flerfamilieboliger hvor der i dag kun er enfamilieboliger for at øge indbyggertallet
- Understøtte kommunens strategi om øget nedsivning af regnvand på egen grund for herigennem at minimere udgifter til kloakering

De mange hensyn udvander biofaktoren som objektivt værktøj og efterlader den som en ret tandløs størrelse jf. mere i det følgende.

Biofaktoren kunne i stedet baseres på rent biologiske krav, f.eks.

- Biodiversitet
- Bladdække (m^2 blade pr m^2 jord)
- Aktuel biologisk produktion pr m^2
- Områdets grad af isolation fra naturmæssige højværdiområder (højere værdi hvis det grænser op til et højværdiområde)

Især følgende forhold har påkaldt sig opmærksomhed:

- Det er meget fint, at der kommer fokus på bevarelse af forstadens grønne præg; men en grænse på 0,4 er meget uambitiøs, specielt når nedsivning og facadebevoksning kan regnes med. Jf. senere.
- Det er positivt, at beregningen af biofaktor for Gladsaxes områder omfatter hele grunden – ikke kun udearealerne (som SBI's indeks). Det betyder, at kravene til det grønne indhold af den resterende del af grunden bliver forøget ved øget bebygget grundareal. Bemærk dog, at hvis tagvandet nedsives, så bliver biofaktoren højere end hvis bygningsarealet slet ikke indgik i formlen! Nedsivning af tagvand kan således være begrundelse for reducere de grønne områder på grunden.
- Der savnes klare definitioner af, hvad de forskellige grupper dækker over. Eks:

- ”permanent vandareal med ’liv’ i”. Det kan være et lokalt rodzoneanlæg, hvilket er fint, men det kan også være en guldfiskedam uden planteliv.
- ”Store enkeltstående træer”. Hvor store skal de være? Er en bred og flad magnolie lige så god som en høj og slank ærtecypres?

- Det bør specificeres, at de anførte værdier er minimumsværdier, dvs. biofaktoren skal mindst være xxx. Ordet ”mindst” bør anvendes hyppigt.
- Det nævnes i afsnittet ”Udregning af biofaktor”, at den skal tages i anvendelse ved nybyggeri. Nybyggeri omfatter vel også nye huse på gamle grunde, altså hvor et gammelt hus rives ned og et nyt bygges. Her kunne det passende præciseres hvor meget biofaktoren må reduceres som følge af byggeriet. F.eks. en reduktion på max 0,1.
- Det virker som om, at de fleste instanser, som indfører biofaktoren, vælger deres egen fortolkning. Så med en speciel Gladsaxe-version af biofaktoren kan værdierne vanskeligt sammenlignes med fordringer til værdier for andre steder beregnet efter andre indeks – og så lægger det jo op til at stille spørgsmål ved de enkelte værdier. Se følgende punkter.
- **Kort græs tilskrives samme værdi som f.eks. buske under 2 meters højde.** Det forekommer besynderligt uanset at SBI’s indeks siger det samme på dette punkt. Kort græs består typisk kun af få græsarter ved udsåning, så biodiversitetsmæssigt er kort græs ikke meget værd. Buske under 2 meters højde kan derimod både byde på læ, afskærmning og redesteder til dyrelivet etc. **Derfor foreslår vi at sætte værdien for græs lavere i indeksberegningen. Kan den f.eks. være 0,4 eller endnu mindre?** Det vil i sig selv byde på en tiltrængt forøgelse af kravene – jf. næste punkt.
- Eksempler fremlagt på fællesmøde i foreningen har vist, at **der risikeres et særdeles beskedent grønt udtryk og ringe støtte til biodiversiteten ved den foreslåede værdi på 0,4 for biofaktoren. Kravene til biofaktoren ønskes derfor højere – og/eller græsarealer vurderet lavere.**
- **Det er helt skævt, at der gives tillægsværdi for nedsivning fra befæstede overflader i dette indeks.** Det er naturligvis prisværdigt at anspore til nedsivning, men det har jo intet med et biofaktorindeks at gøre. Det bliver ikke subjektivt grønnere af at nedsive fra et befæstet område, og biodiversiteten tilgodeses heller ikke. Hvis et areal med f.eks. græs ved den nuværende værdi i indekset omlægges til et betonfliseareal, hvorfra der nedsives, vil det kunne beholde samme biofaktorværdi. Hvis f.eks. et areal med græsarmering (indeks værdi 0,3) omlægges til betonfliser, hvorfra vandet nedsives, så vil det bevirke en forøgelse i biofaktoren! **Det må nødvendigvis ændres.**

- **Det skal også bemærkes at der i forvejen er krav til hvor meget der skal nedsives på de enkelte grunde,** idet afledningskoefficienten (typisk en sjettedel) siger hvor meget befæstet areal, som må afledes til offentlig kloak. De resterende fem sjettedele <u>skal</u> nedsives ifølge gældende regler, det sker i dag fra f.eks. fra græsplæner, staudebede etc. **Nedsivning må derfor kun kunne medtages fra et areal, som maksimalt svarer til grundstørrelse ganget med afledningskoefficienten! Nedsivning bør ligeledes ikke kunne tillægges en væsentligt højere faktor end åbne arealer uden beplantning (f.eks. grus), da sådanne jo i forvejen har maksimal nedsivning.**
  At fremme nedsivning fra befæstede overflader er en nobel målsætning, men vi foretrækker, at denne del holdes adskilt fra biofaktorindekset, så dette begreb ikke udvandes. Hvis nedsivningen alligevel ønskes inddraget, forventer vi til gengæld, at det vægtes

på en måde, så det ikke bliver et dominerende element. Jf. senere.

- Sammen med grusflader er brostens-belagte områder udskilt til en særlig værdi i kommunens indeks. Brosten skønnes iflg. mundtlige oplysninger på mødet om Grønne Gladsaxe at have større naturværdi end betonfliser pga. mellemrum, underlag etc. Det er desværre også en belægning, der giver mange brugere besværligheder, og som derfor ikke bør fremmes. Grusbelagte overflader kan sikkert have biodiversitetsmæssig værdi, men vil antageligt også være arealer, der i særlig grad frister til anvendelse af sprøjtemidler for at holde ukrudt nede. **Vi foreslår derfor den selvstændige kategori vedr. grus og brosten afskaffet, alternativt tillagt værdien 0,0.**
- Hække under 2 m regnes med på linje med græs. Det giver kun mening hvis hele hækkens grønne areal medregnes. Modsat medregnes facadebevoksning med det fulde lodrette areal. Enten bør lodrette grønne flader altid regnes med, eller også skal de slet ikke tælle. Eksempel:
    - En 10 m lang, 1,8 meter høj og 0,5 m tyk hæk i skel bidrager med 2,5 m^2 hvis kun halvdelen af den vandrette overflade regnes med; men med 21,4 m^2 hvis halvdelen af hele hækkens grønne flade medregnes.
    - En 10 x 8 m bevoksning med rådhusvin bidrager med 80 m^2, selv om den måske kun har et fodaftryk på 2 m^2.
- Urtehaver, kompostanlæg- og brug samt drivhuse er slet ikke med i metoden. De bør medregnes, og med en ganske høj faktor, da de bidrager væsentligt til både biologisk produktion og mangfoldighed. Se nedenfor for et forslag til nogle af disse.
- En række effekter af byfortætningen kan biofaktoren heller ikke kompensere for jf. tidligere.

Biofaktoren skal være et enkelt værktøj, men det betyder også, at kvaliteten af den enkelte type bevoksning ikke vurderes. Skov med meget gamle træer med hulheder samt stående dødt ved burde vurderes meget højt, mens f.eks. unge tynde bøge eller birketræer på lige over 2 meter ikke er nær så gavnlige for biodiversiteten. Faktoren har altså sine begrænsninger og tager f.eks. heller ikke spredningsmulighederne/økologiske forbindelser i betragtning, så der må fares med lempe.

I delafsnittet Biofaktor nævnes endvidere hensigten med *"…at bevare og beskytte sunde, velplacerede træer langs veje og i de urbane byrum."* Der kan desværre være en modsætning mellem biologisk mangfoldighed og det nævnte. "Veterantræer" dvs. gamle træer, med huller, sprækker, råd og svamp er jo af meget stor værdi for biodiversiteten, men de er netop ikke sunde og måske heller ikke "velplacerede". Hvis gamle træer erstattes af nye "velplacerede" træer - måske endda af ikke-hjemmehørende arter – vil der være en konflikt i forhold til det biologiske.

Der er en stor formidlingsopgave med at informere om, at der kan være modsætning mellem nogens vurdering af det æstetiske og de biologiske hensyn. Det svarer til at bruge ordet "uplejet" - med dets negative klang - om noget der netop er naturligt/uspoleret/vildt!

Foreningens biodiversitetsgruppe har udarbejdet et forslag til en mere biologisk/bæredygtig implementering af biofaktorbegrebet, som er beskrevet i tabellen herunder.

Grundarealer	Biofaktor Kommuneplan	LA21
Tæt underlag uden bevoksning (asfalt, beton, fliser, tagsten, tagpap)	0,0	0,0
Åbent underlag uden bevoksning (brosten, grusflader)	0,2	0,0
Åbent underlag med bevoksning (naturstensbelægning, armeret græs)	0,3	0,2
Tætklippet græs, ikke-permanente vandarealer, krat, buske og hække under 2 meter	0,5	0,3
Blomsterbed 1-årigt	Mangler	0,3
Fritvoksende græs, staudebed, permanent vandareal med "liv" i (planter)	1,0	1,0
Urtehave	Mangler	1,0
Krat, buske og hække over 2 meter	1,5	1,5
Skovbevoksning	2,0	2,0
Hønsegård	Mangler	2,0
Drivhus	Mangler	2,0
Kompostanlæg	Mangler	5,0
Supplementsarealer		
Regnvandsnedsivning fra belagt areal	0,5	0,2
Tæt/klippet facadebevoksning (for eksempel rådhusvin)	0,5	0,0
Tagbeplantning (sedum - lave stenurtstauder)	0,5	0,5
Facadebevoksning med volumen (for eksempel vildvin)	1,0	0,3
Tagbeplantning (langt frit voksende græs)	1,0	1,0
Mindre enkeltstående træers kroneareal	1,5	0,5
Facadebevoksning med stor volumen (for eksempel vedbend)	1,5	0,5
Store enkeltstående træers kroneareal	2,0	1,0
Lodrette sider af hække	Mangler	0,3
Areal behandlet med egen kompost/flis	Mangler	1,0
Areal økologisk dyrket	Mangler	1,0
Afledningskoefficient	Mangler	0,17

Denne tabel danner baggrund for eksemplerne nedenfor, og stammer fra det Excel-regne-ark, som LA21 har brugt til at danne eksemplerne i det følgende.

Tabellen modsvarer den liste over biofaktorværdier, som findes i afsnittet "Beregning af biofaktor". Alle elementer kan genfindes i ovenstående tabel, hvor

- Afsnittet "Grundarealer" lister de 7 punkter, som kommunen har valgt (de har alle den værdi I søjlen "Kommuneplan" som kommunen har sat). Hertil kommer et antal punkter foreslået af LA21 for dyrkningsaktiviteter. Værdier for disse mangler selvsagt I kommunens version.
- Afsnittet "Supplementsarealer" lister på tilsvarende måde kommunens 4 punkter. Her foreslår LA21, at kommunens punkter splittes op i de delpunkter, som indirekte fremgår af den oprindelige liste, at disse delpunkter tildeles ændrede værdier, og at der kommer punkter ind for andre lodrette grønne arealer end facadebeklædning og for bæredygtig dyrkning. Bemærk venligst at kompost/flis indgår I SBi's model med samme vægt som nedsivning; men er fjernet fra kommunens version.
- Tabel-delen "Biofaktor" viser henholdsvis kommunens beregningsværdier og foreningens forslag i "LA21". Felter med værdien "Mangler" i "Kommuneplan" søjlen refererer til de nye punkter, som er foreslået af LA21.
- Til slut har vi tilføjet afledningskoefficienten, fordi den sætter en grænse for hvor meget vand en grundejer kan aflede til offentlig kloak, og dermed for hvor stor en nedsivning der kan medregnes I biofaktoren.

Her følger fire eksempler på beregning af biofaktorer for et tofamiliehus på 150 m^2 på en 1000 m^2 grund med forskellig bevoksning og/eller befæstning. Vi har anvendt ovennævnte tabel som grundlag, således at vi kan vise både kommunens og vores fortolkning af biofaktoren.

Eksempel 1

Her viser vi en reference med biofaktor 0,4 ifølge kommunens fortolkning, hvor vi mener at den ikke kan nå højere end 0,21.

Beskrivelse:

Tofamiliehus på 1000 m^2 grund:

- Minimum afstand til skel = 6 m
- Tagvand afledes til nedsivning
- Ingen hæk, plæne over det hele

Kommunal biofaktor = 0,40

LA21 biofaktor = 0,21

Beregning:

Elsempel 1		Kommuneplan		LA21	
Grundarealer i m^2	**Areal - m^2**	**Faktor**	**Bidrag**	**Faktor**	**Bidrag**
Tæt underlag uden bevoksning (asfalt, beton, fliser, tagsten, tagpap)	270	0,0	0	0,0	0
Åbent underlag uden bevoksning (brosten, grusflader)	120	0,2	24	0,0	0
Åbent underlag med bevoksning (naturstensbelægning, armeret græs)	0	0,3	0	0,2	0
Tætklippet græs, ikke-permanente vandarealer, krat, buske og hække under 2 meter	610	0,5	305	0,3	183
Blomsterbed 1-årigt	0	Mangler	0	0,3	0
Fritvoksende græs, staudebed, permanent vandareal med "liv" i (planter)	0	1,0	0	1,0	0
Urtehave	0	Mangler	0	1,0	0
Krat, buske og hække over 2 meter	0	1,5	0	1,5	0
Skovbevoksning	0	2,0	0	2,0	0
Hønsegård	0	Mangler	0	2,0	0
Drivhus	0	Mangler	0	2,0	0
Kompostanlæg	0	Mangler	0	5,0	0
Samlet bidrag fra grundarealer (=samlet grundareal)	**1000**		329		183
Biofaktor for grundarealer			**0,33**		**0,18**
Supplementsarealer i m^2					
Regnvandsnedsivning fra belagt areal	150	0,5	75	0,2	30
Tæt/klippet facadebevoksning (for eksempel rådhusvin)	0	0,5	0	0,0	0
Tagbeplantning (sedum - lave stenurtstauder)	0	0,5	0	0,5	0
Facadebevoksning med volumen (for eksempel vildvin)	0	1,0	0	0,3	0
Tagbeplantning (langt frit voksende græs)	0	1,0	0	1,0	0
Mindre enkeltstående træers kroneareal	0	1,5	0	0,5	0
Facadebevoksning med stor volumen (for eksempel vedbend)	0	1,5	0	0,5	0
Store enkeltstående træers kroneareal	0	2,0	0	1,0	0
Lodrette sider af hække	0	Mangler	0	0,3	0
Areal behandlet med egen kompost/flis	0	Mangler	0	1,0	0
Areal økologisk dyrket	0	Mangler	0	1,0	0
Samlet bidrag fra supplementsarealer	150		75		30
Biofaktor for supplementsarealer			**0,08**		**0,03**
Biofaktor			**0,40**		**0,21**

Eksempel 2

Mere befæstning kan modsvares af vedbend og nedsivning, så der næsten fås en fordobling af biofaktoren til 0,76 - selvom det flade grønne areal tydeligvis er reduceret voldsomt. Vores beregning giver en biofaktor på 0,25.

Beskrivelse:

Tofamiliehus på 1000 m^2 grund:

- Minimum afstand til skel = 6 m
- Tagvand og vand fra flisearealer afledes til nedsivning
- Hussider bevokset med vedbend (320 m^2 væg, 120 m^2 vinduer)
- Ingen hæk, plæne over det hele

Kommunal biofaktor = 0,76

LA21 biofaktor = 0,25

Beregning:

Eksempel 2		Kommuneplan		LA21	
Grundarealer i m²	**Areal - m²**	**Faktor**	**Bidrag**	**Faktor**	**Bidrag**
Tæt underlag uden bevoksning (asfalt, beton, fliser, tagsten, tagpap)	495	0,0	0	0,0	0
Åbent underlag uden bevoksning (brosten, grusflader)	120	0,2	24	0,0	0
Åbent underlag med bevoksning (naturstensbelægning, armeret græs)	0	0,3	0	0,2	0
Tætklippet græs, ikke-permanente vandarealer, krat, buske og hække under 2 meter	385	0,5	193	0,3	116
Blomsterbed 1-årigt	0	Mangler	0	0,3	0
Fritvoksende græs, staudebed, permanent vandareal med "liv" i (planter)	0	1,0	0	1,0	0
Urtehave	0	Mangler	0	1,0	0
Krat, buske og hække over 2 meter	0	1,5	0	1,5	0
Skovbevoksning	0	2,0	0	2,0	0
Hønsegård	0	Mangler	0	2,0	0
Drivhus	0	Mangler	0	2,0	0
Kompostanlæg	0	Mangler	0	5,0	0
Samlet bidrag fra grundarealer (=samlet grundareal)	**1000**		217		116
Biofaktor for grundarealer			**0,22**		**0,12**
Supplementsarealer i m²					
Regnvandsnedsivning fra belagt areal	495	0,5	248	0,2	33
Tæt/klippet facadebevoksning (for eksempel rådhusvin)	0	0,5	0	0,0	0
Tagbeplantning (sedum - lave stenurtstauder)	0	0,5	0	0,5	0
Facadebevoksning med volumen (for eksempel vildvin)	0	1,0	0	0,3	0
Tagbeplantning (langt frit voksende græs)	0	1,0	0	1,0	0
Mindre enkeltstående træers kroneareal	0	1,5	0	0,5	0
Facadebevoksning med stor volumen (for eksempel vedbend)	200	1,5	300	0,5	100
Store enkeltstående træers kroneareal	0	2,0	0	1,0	0
Lodrette sider af hække	0	Mangler	0	0,3	0
Areal behandlet med egen kompost/flis	0	Mangler	0	1,0	0
Areal økologisk dyrket	0	Mangler	0	1,0	0
Samlet bidrag fra supplementsarealer	695		548		133
Biofaktor for supplementsarealer			**0,55**		**0,13**
Biofaktor			**0,76**		**0,25**

Bemærk at der efter kommunens model kan medregnes nedsivning fra 495 m² befæstet areal, hvor vi mener der maksimalt kan medregnes 167 m², svarende til grundens afledningskoefficient.

Eksempel 3

Der kan også opnås en kommunal biofaktor på 0,5 - selvom hele arealet er befæstet, men tagvand og vand fra flisearealer nedsives.

Beskrivelse:

Tofamiliehus på 1000 m² grund:

- Minimum afstand til skel = 6 m
- Tagvand og vand fra flisearealer afledes til nedsivning
- Hele grunden flisebelagt
- Ingen hæk

Kommunal biofaktor = 0,50

LA21 biofaktor = 0,03

Beregning:

Eksempel 3		Kommuneplan		LA21	
Grundarealer i m²	**Areal - m²**	**Faktor**	**Bidrag**	**Faktor**	**Bidrag**
Tæt underlag uden bevoksning (asfalt, beton, fliser, tagsten, tagpap)	1000	0,0	0	0,0	0
Åbent underlag uden bevoksning (brosten, grusflader)	0	0,2	0	0,0	0
Åbent underlag med bevoksning (naturstensbelægning, armeret græs)	0	0,3	0	0,2	0
Tætklippet græs, ikke-permanente vandarealer, krat, buske og hække under 2 meter	0	0,5	0	0,3	0
Blomsterbed 1-årigt	0	Mangler	0	0,3	0
Fritvoksende græs, staudebed, permanent vandareal med "liv" i (planter)	0	1,0	0	1,0	0
Urtehave	0	Mangler	0	1,0	0
Krat, buske og hække over 2 meter	0	1,5	0	1,5	0
Skovbevoksning	0	2,0	0	2,0	0
Hønsegård	0	Mangler	0	2,0	0
Drivhus	0	Mangler	0	2,0	0
Kompostanlæg	0	Mangler	0	5,0	0
Samlet bidrag fra grundarealer (=samlet grundareal)	**1000**		0		0
Biofaktor for grundarealer			**0,00**		**0,00**
Supplementsarealer i m²					
Regnvandsnedsivning fra belagt areal	1000	0,5	500	0,2	33
Tæt/klippet facadebevoksning (for eksempel rådhusvin)	0	0,5	0	0,0	0
Tagbeplantning (sedum - lave stenurtstauder)	0	0,5	0	0,5	0
Facadebevoksning med volumen (for eksempel vildvin)	0	1,0	0	0,3	0
Tagbeplantning (langt frit voksende græs)	0	1,0	0	1,0	0
Mindre enkeltstående træers kroneareal	0	1,5	0	0,5	0
Facadebevoksning med stor volumen (for eksempel vedbend)	0	1,5	0	0,5	0
Store enkeltstående træers kroneareal	0	2,0	0	1,0	0
Lodrette sider af hække	0	Mangler	0	0,3	0
Areal behandlet med egen kompost/flis	0	Mangler	0	1,0	0
Areal økologisk dyrket	0	Mangler	0	1,0	0
Samlet bidrag fra supplementsarealer	1000		500		33
Biofaktor for supplementsarealer			**0,50**		**0,03**
Biofaktor			**0,50**		**0,03**

Som i eksempel 2 mener vi dog, at der maksimalt kan medregnes nedsivning fra 167 m², svarende til grundens afledningskoefficient.

Eksempel 4

Her er der meget synligt grønt, hjemmedyrkning, økologi, brug af egen kompost og mulighed for nedsivning med piksten, men den kommunalt beregnede biofaktor bliver kun 0,30! Gives der tillæg for økologi m.v. stiger biofaktoren til 0,80!

Beskrivelse:

Tofamiliehus på 1000 m² grund:

- Minimum afstand til skel = 6 m
- 80 m² parkering

- 120 m^2 terrasse
- 92 m^2 staudebed gødet med egen kompost
- 195m^2 økologisk urtehave gødet med egen kompost
- 30 m^2 hæk, 1,8 m høj, gødet med egen kompost
- Ugødet plæne over resten

Kommunal biofaktor = 0,30

LA21 biofaktor = 0,80

Beregning:

Eksempel 4		Kommuneplan		LA21	
Grundarealer i m^2	**Areal - m^2**	**Faktor**	**Bidrag**	**Faktor**	**Bidrag**
Tæt underlag uden bevoksning (asfalt, beton, fliser, tagsten, tagpap)	270	0,0	0	0,0	0
Åbent underlag uden bevoksning (brosten, grusflader)	0	0,2	0	0,0	0
Åbent underlag med bevoksning (naturstensbelægning, armeret græs)	80	0,3	24	0,2	16
Tætklippet græs, ikke-permanente vandarealer, krat, buske og hække under 2 meter	362	0,5	181	0,3	109
Blomsterbed 1-årigt	0	Mangler	0	0,3	0
Fritvoksende græs, staudebed, permanent vandareal med "liv" i (planter)	92	1,0	92	1,0	92
Urtehave	195	Mangler	0	1,0	195
Krat, buske og hække over 2 meter	0	1,5	0	1,5	0
Skovbevoksning	0	2,0	0	2,0	0
Hønsegård	0	Mangler	0	2,0	0
Drivhus	0	Mangler	0	2,0	0
Kompostanlæg	1	Mangler	0	5,0	5
Samlet bidrag fra grundarealer (=samlet grundareal)	**1000**		297		417
Biofaktor for grundarealer			**0,30**		**0,42**
Supplementsarealer i m^2					
Regnvandsnedsivning fra belagt areal	0	0,5	0	0,2	0
Tæt/klippet facadebevoksning (for eksempel rådhusvin)	0	0,5	0	0,0	0
Tagbeplantning (sedum - lave stenurtstauder)	0	0,5	0	0,5	0
Facadebevoksning med volumen (for eksempel vildvin)	0	1,0	0	0,3	0
Tagbeplantning (langt frit voksende græs)	0	1,0	0	1,0	0
Mindre enkeltstående træers kroneareal	0	1,5	0	0,5	0
Facadebevoksning med stor volumen (for eksempel vedbend)	0	1,5	0	0,5	0
Store enkeltstående træers kroneareal	0	2,0	0	1,0	0
Lodrette sider af hække	216	Mangler	0	0,3	65
Areal behandlet med egen kompost/flis	122	Mangler	0	1,0	122
Areal økologisk dyrket	195	Mangler	0	1,0	195
Samlet bidrag fra supplementsarealer	533		0		382
Biofaktor for supplementsarealer			**0,00**		**0,38**
Biofaktor			**0,30**		**0,80**

Eksemplerne ovenfor skal illustrere, at den indikerede brug af biofaktor ikke giver "objektive" resultater for menigmand. Faktorerne virker tydeligt politisk afstemte.

Vi anbefaler derfor at

- Biofaktorbegrebet justeres så det afspejler de biologiske/grønne/økologiske krav der med rette kan rejses I en grøn kommune
- Kravet til et områdes biofaktor sættes så ambitiøst, at ændringer ikke kan ske på bekostning af store forringelser af kommunens grønne værdier

Vi står gerne til rådighed for uddybning af forhold vedr. biofaktor og økologiske forbindelser.

I delafsnittet om Centerformål. nævnes funktioner, der bidrager til bl.a. en "høj grad af impulskunder". Hvordan stemmer det overens med bæredygtigt forbrug? Impulsindkøb er vel netop ikke-planlagte indkøb af varer, som der ikke nødvendigvis er brug for.

Afsnittet byomdannelse. Det anføres, at biofaktoren for byomdannelsesområder bør tilstræbes at være 0,3. Som anført tidligere forekommet dette yderst uambitiøst.

Afsnittet Energi og miljø. Blot en detalje. Referenceåret for målsætningen om reduktionen af CO_2 (det er vist år 2007) bør anføres.

Åbningen overfor byvindmøller glæder os, dog kunne det ønskes anført, at de findes i mange former f.eks. vertikale, snoede eller rørformede vindmøller eller måske vindtunneller.

I omtalen af energiforsyningen savner vi omtale af geotermi. Det er jo fremtidens energikilde til fjernvarmenettet.

Det kan med fordel anføres, at en del af støjbelastningen vil løses ved skift til el-biler!

Afsnittet Klimatilpasning. Det anføres, at "Gladsaxe er en klimavenlig kommune". Vi savner en definition af "klimavenlig". Gladsaxe har gjort store fremskridt med hensyn til klimabelastning, men med den nuværende anvendelse af fossildrevne biler, fossilopvarmede boliger m.m. kan Gladsaxe vel ikke kalde sig klimavenlig?

Afsnittet Kulturhistoriske værdier. Det er fint at det anføres, at Gladsaxe kommune ønsker at værne om vores fælles kulturarv, men der synes desværre en del eksempler på det modsatte – senest nedrivningen af Gammel Bagsværd Kirke fra 1906.

Vi savner en plan for bevarelse af fortidsminderne; en liste gør det jo ikke alene. Kommer der en sådan plan?

Afsnittet Tekniske anlæg. Under retningslinjer skal vel tilføjes, at anlæg, byggerier etc. … skal respektere fjernvarmeanlæg?

I delafsnittet om fjernvarme vil det være relevant med anførsel af, hvor fjernvarmen til Gladsaxe Fjernvarme kommer fra?

Afsnittet Trafikstruktur. Der synes at være et dilemma (jf. også afsnittet "Trafik, mobilitet og letbane") mellem at gøre kollektiv transport attraktiv, så den primært vælges som transportmiddel – og samtidig sikre god fremkommelighed og rejsehastighed på vejene…

Det anføres at "den gode tilstand af det kommunale vejnet skal opretholdes…" Vi så gerne nærmere anførsel af, hvad vurderingen baseres på, og om det også vurderes at gælde cykelstierne?

Det er ikke tilstrækkeligt at fastholde serviceniveauet for den kollektive trafik. Udsagnene om at fremme den kollektive trafik må følges op.

Udbygningen af Hillerødmotorvejen. er ikke Gladsaxe Kommunes beslutning, men kommunen og ikke mindst beboerne rammes hårdt. Det gælder både af støj og luftforurening fra trafikken og inddragelse af arealer. En sådan udbygning harmonerer ikke med kommunens målsætninger om stigning i gående og cyklende samt mere kollektiv transport. Erfaringerne

fra udbygningen af ringmotorvejen viser jo entydigt, at det kun giver flere biler på vejene, ikke større fremkommelighed (i myldretiden – resten af tiden er der alt for meget plads). Trængselsproblematikken løses ikke af flere vejbaner, men af mere fleksibel arbejdstid og større brug af andre transportmidler.

”Højklasset cykelnet” kan med fordel defineres. Det er ikke vedligeholdelsen der, alle steder, er ”højklasset”.

Afsnittet retningslinjer natur og fritid. Der anføres forkortelser ODS, NFI og BNBO, men ikke at de defineres nærmere i afsnittet ”Vandområder”. Det kan med fordel tilføjes.

Afsnittet Grøn Struktur og fritid. Det nævnes, at Tinghøj batteri ligger på privat grund. Så vidt vides ejes området af Dyrup, men benyttes p.t. ikke, så vi kan opfordre til at kommunen køber batteriet, sætter det i stand og gør det offentligt tilgængeligt.

Det nævnes, at ”Regionale friluftsområder” skal friholdes for anlæg til organiserede fritidsformål. Hvis eksisterende bygninger rives ned, fordi de ikke kan bevares eller renoveres, må der så bygges tilsvarende nyt? Konkret fx på Buddinge Batteri, hvor der kunne være god nytte af en lille café/kiosk, shelter m.m.

Meget kan kombineres i de lokale grønne områder. Der kan dog også være potentiel konflikt mellem hensyn til leg/bevægelse (benyttelse) og hensyn til den biologiske mangfoldighed (beskyttelse). Nogen generel afvejning af hensynet foretages ikke i kommuneplanen.

Afsnittet Natur og landskab. Der nævnes flere af truslerne mod f.eks. lavbundsarealer. En af dem er velkendt og da også anført: ”…omfattende byvækst”…

Det synes gode anledninger til overvejelser af tilplantning af f.eks. Wergelandsparken, Buddinge Batteri og måske Rådhusparken m.v. med frugttræer og -buske, sommerfuglevenlige planter etc., og måske etablering af små vandområder som del af klimatilpasning? De kan jo holdes under 100 m^2 hver.

Det anføres, at ”Lavbundsarealer udenfor bymæssig bebyggelse skal så vidt muligt friholdes for anlæg og byggeri…” Vi mener at lavbundsarealer uden for bymæssig bebyggelse skal friholdes for byggeri og anlæg UDEN forbehold.

Flere af naturområderne i kommunen er betydeligt støjbelastede. Det reducerer den rekreative oplevelse for brugerne ganske betragteligt. Vi så gerne at der blev skærmet for støj fra motorveje ved at par af kommunens ”større” naturområder.

Om **økologiske forbindelser.** Kun meget få forbindelser er anført i planen som forbindelser mellem ”større” naturområder. Der må være glemt en række forbindelser mellem kommunens og andre kommuners grønne områder f.eks. langs søbredder (Bagsværd/Lyngby sø), ved grænseflader mellem naturområder i Gladsaxe og nabokommuner (f.eks. Høje Gladsaxeparkens Gladsaxedel og Københavnerdel) etc.

Man kan hævde, at spredningen mellem enkelte haver kan være væsentlig, men den traditionelle registrering af økologiske forbindelser foregår på større skala. Der er dog mange andre steder end det anførte hvor yderligere bebyggelse og anlæg vil gøre det endnu vanskeligere for organismerne at sprede sig – og derved er der risiko for at lokale bestande uddør. Ihjel-kørte frøer er jo et eksempel på, at der var en barriere for dem. Hvis bygningen af f.eks. en mur eller vej vil forhindre spredningen af organismer mellem naturområder (f.eks. haver), så er det vel tegn på, at det er en økologisk forbindelse uden mur. Dette uanset om det lig-

ger under den skala økologiske forbindelser normalt registreres med i kommuneplan-sammenhæng, så uanset registrering på overordnet niveau, så må de små økologiske forbindelser ikke overses.

Vi savner flere økologiske forbindelser – store som små.

Afsnittet Vandområder. En detalje: Det nævnes fejlagtigt at det ikke er tilladt at bade i Bagsværd Sø. Ordensreglementet for søen blev opdateret i 2016, så det nu fornuftigvis hedder i §2 stk. 2.9 *"Gladsaxe kommune fraråder badning, da en sundhedsmæssig forsvarlig vandkvalitet ikke kan garanteres."*

Kan Kagsåen fortsat kaldes en å, når den er forvandlet til et spildevandsteknisk anlæg?

Vi savner et mål om reduktion i det befæstede areal i kommunen og vi vil desuden opfordre til, at der udarbejdes en grundvandsredegørelse, hvor der f.eks. sættes mål for reduktion af befæstede arealer og for omfanget af NFI områder. Samtidig vil omlægning af erhvervsområder til blandet bolig og erhverv kunne give øget belastning af grundvandsdannelse med pesticider fra privat anvendelse. Også derfor bør der udarbejdes en grundvandsredegørelse.

Med ovennævnte bemærkninger håber vi at kvalificere den kommende kommuneplan til glæde for både natur, miljø og indbyggere.

Mange venlige hilsener

På vegne af

Foreningen Lokal Agenda 21 i Gladsaxe

Kim Christiansen

Marienborg Allé 91C

2860 Søborg